

АВАКУМ

ВЪВЕДЕНИЕ

1. Заглавие. Заглавието на тази книга, както и на други книги от Малките пророци, е просто името на автора. Авакум, еврейски *Ḥabaquq*, произлиза от глагола *ḥabaq*, „прегръщам“.

Някои свързват името с академското *ḥabbaquq*, името на ароматно градинско растение. Името Авакум не се среща никъде другаде в Стария завет.

2. Авторство. Не е известно нищо повече за Авакум освен това, което е разкрито в неговата книга. Дали, подобно на Амос (вижте върху Амос 7:14), Авакум е бил призован от Бог от някакво друго занимание или е бил специално обучен за своето призвание в училищата на пророците, не е записано.

Сред известните находки на свитъци от Хирбет Кумран (виж стр. 86; виж също том I, стр. 31–34) беше един свитък, отнасящ се до книгата на Авакум. След изследване се оказа, че е древен мидраш или коментар, състоящ се от кратки пасажки, цитирани от Авакум, последвани от тълкуването на пасажите от автора. Текстът е добре запазен, но за съжаление има много пропуски или лакуни. Коментарът се състои от 13 колони с текст и обхваща само първите две глави на Авакум. Ръкописът е датиран около 100 г. пр.н.е., приблизително по времето на двата свитъка на Исаия (виж стр. 87). Наред с по-пълния свитък на Исаия (1QIs, виж стр. 87), коментарът на Авакум е публикуван във факсимилни плочи, заедно с паралелен текст на съвременни еврейски букви, редактиран от Милър Бъроуз („Свитъците от Мъртво море на манастира „Свети Марк“, том 1 [Ню Хейвън: Американски училища за ориенталски изследвания, 1950]).

Основното значение на Коментара на Авакум за библейските изследвания не е в самите коментари, колкото и интересни да са те, а по-скоро в самия библейски текст. Този текст, преписан от някой древен сектантски писар (вероятно есеец), предшества с почти хилядолетие най-старите ръкописи на масоретския текст (виж том I, стр. 34, 35). Следователно той е безценен за всяко текстово изследване на книгата Авакум. Вижте гл. 1:4, 17; 2:1, 4, 5, 15, 16.

3. Историческа обстановка. Изглежда, че тази книга е написана по време на дълбоко отстъпничество (РК 386), вероятно някъде през втората половина на царуването на Манасия, по време на царуването на Амон или през първата част на царуването на Йосия. Изглежда най-вероятно служението на Авакум да е следвало доста тясно служението на пророк Наум. Тази гледна точка се подкрепя от позицията на книгата както в еврейския, така и в гръцкия канон. Злините като цяло, които Авакум приписва на своя народ и от които се оплаква, също сочат към този период. Общата дата 630 г. пр.н.е. е определена за неговото пророчество по причини, изброени на стр. 23. Пророкът добре е знаел кризата, която Вавилон скоро щеше да донесе на народа му заради греховете му, криза, която в крайна сметка щеше да доведе до пленничеството на Юдея. Авакум предупредил народа за тази криза и също така предсказал божествения съд над идолопоклонническия и нечестив Вавилон, врагът на Бога и Неговия народ.

4. Тема. Въпреки че Авакум съжاليا за греховете на Юда и знае, че неговият народ заслужава наказание, той е загрижен за резултата от техните страдания. Той е загрижен и за съдбата на инструмента, който Бог използва, за да нанесе това наказание – халдейците, които изглежда са благословени с нарастващ просперитет. Бог отговаря на питащото сърце на Своя слуга и показва на Авакум, че наказанието на израилтяните е за тяхна...

крайното добро, докато земният просперитет на нечестивите, представен от Вавилон, ще премине поради божествения съд. В „молитвата“ на гл. 3 тази книга е кулминирана от графично изобразяване на обречеността на нечестивите и триумфалната награда на праведните.

В този контраст Божията цел е да разкрие на пророка как нарастващата гордост на халдейците, както и всички нечестиви, водят до смърт, докато доверчивото подчинение на праведните на Бога чрез вяра води до живот. В този акцент върху святостта и вярата Авакум заема мястото си редом с Исаия като евангелски пророк.

Книгата на Авакум предлага решение на проблема защо Бог позволява на грешниците да процъфтяват, сравнимо с решението, предоставено от книгата Йов на проблема защо Бог позволява на светиите да страдат (виж том III, стр. 494). Авакум искрено обичал Господа и силно копнее за триумфа на правдата, но не можел да разбере защо Бог сякаш е позволил отстъпничеството и престъплението на Юда да останат неконтролирани и ненаказани (Авакум 1:1–4; вж. Йеремиа 12:1). Бог го информира, че има план за спиране и наказване на Юда за злите й пътища и че халдейците трябва да бъдат инструментът, чрез който Той ще осъществи този план (Авакум 1:5–11; вж. стр. 31, 32; вж. Исаия 10:5–16).

Това обяснение поражда друг проблем в съзнанието на Авакум – как може Бог да използва народ, по-нечестив от Юда, за да накаже Юда? Как такъв план може да бъде съгласуван с божествената справедливост (гл. 1:12–17)?

Прибързано, но с цялата си сериозност и невинност, Авакум изисква отговор от Бога (гл. 2:1). За момент, подминавайки прибързаността на искането на Авакум, Бог уверява пророка в сигурността на Неговата цел по отношение на Юдея (ст. 2, 3) и след това посочва на Авакум нуждата му от смирение и вяра (ст. 4). Бог продължава да изброява греховете на Вавилон (гл. 2:5–19). Той е напълно наясно с предателството и нечестие на Вавилон и уверява Авакум, че Той, Бог, все още контролира земните дела.

Съответно, всички хора, включително Авакум, биха постъпили добре, ако „мълчат“ пред Него (ст. 20), тоест, да не поставят под въпрос мъдростта на Неговите пътища.

Осъзнавайки, че е прекрачил границите на благоприличието, като е предположил да оспорва божествената мъдрост и воля, Авакум смирено се разкайва. В същия дух обаче, неговата искрена, всеотдайна загриженост за Юда като избран инструмент на Божия план на земята (виж стр. 26, 27) води до молбата божествената справедливост да бъде подправена с милост (гл. 3:1, 2). Тази молитва е последвана от откровение за божествена слава и сила, което показва Бог да действа за спасението на Неговите верни и за побеждаването на техните врагове (ст. 3–16). Книгата завършва с потвърждението на Авакум за увереност в мъдростта и евентуалния успех на божествения план (ст. 17–19).

5. Очертание.

I. Проблемът: Божественото търпение към Юда и Вавилон, 1:1–17.

A. Оплакването на Авакум за нечестие на Юдея, 1:1–4.

Б. Божият план за справяне с Юдея, 1:5–11.

В. Протестът на Авакум срещу Божия план, 1:12–17.

II. Решението: Увереност в мъдростта и успеха на Божия план, 2:1–20.

A. Авакум изисква отговор, 2:1.

Б. Бог препоръчва увереност в мъдростта и успеха на Неговия план, 2:2–4, 20.

В. Бог изброява националните грехове на Вавилон, 2:5–19.

III. Отговорът на Авакум, 3:1–19.

A. Застъпничество за божествено действие и милост, 3:1, 2.

Б. Видение за съд и избавление, 3:3–16.

В. Твърдението на Авакум за вярата в Бога, 3:17–19.

ГЛАВА 1

1 На Авакум, оплаквайки се от беззаконието на земята, 5 е показано страшното отмъщение от халдейците. 12 Той се оплаква, че отмъщението ще бъде извършено от онези, които са много по-лоши.

1. Бреме. Евр. *maššša'*, „изказване“ (виж върху Исаия 13:1).

Пророк. От другите малки пророци само Агей и Захария претендират за себе си за титлата „пророк“.

2. Колко дълго. Пророкът беше силно огорчен поради греховността на своя народ и резултатите, които със сигурност ще последват. От езика, който използва, изглежда, че Авакум е споделил недоумението си с Бога за известно време, но въпреки това Бог „не го е чул“, тоест, очевидно не е направил нищо, за да спре злините в Юдея. Авакум напуска, че е по-заинтересован от праведността и справедливостта, отколкото изглежда Бог.

Насилие. Евр. *chamas*, несправедливости като цяло, не е задължително да включват причиняване на телесна повреда на друг, както подсказва английската дума „violence“ (насилие).

3. Разваляне. Евр. *obut*, „насилие“ или „опустошение“, често отнасящо се до унищожение причинени от плячкосване.

Насилие. Вижте стих 2. Последното изречение на стих 3 в LXX гласи: „Съдбата е срещу мен и съдията получава награда.“

4. Закон. Евр. Тора (виж върху Втор. 31:9; Притчи 3:1).

Отпуснат. Евр. *rig*, „да се вцепеня“. Пророкът отдаде парализирането на ефективността на закона сред жителите на Юдея на Божия неспособност да спре това беззаконие.

За „отпуснат“ LXX е „осушен“. Еврейското тълкуване на масоретския текст обаче се потвърждава от тълкуването на еврейския текст, цитиран в наскоро открития коментар на Авакум към свитъците от Мъртво море (виж стр. 1047).

Компас. Да обкръжаваш със зли намерения (виж Пс. 22:12, 13). В резултат на това праведните стават жертва на нечестивите и „съдът“ е изопачен и изопачен по отношение на тях.

Съд. Или „справедливост“.

5. Сред езичниците. Бог продължава да отговаря на оплакването на пророка. Той заръчва на Авакум да търси сред околните народи този, когото Бог ще използва, за да накаже народа Си за греховете им. LXX започва този стих с „Ето, вие, презрители“, което е преводът, който Павел цитира в Деяния 13:41.

Чудо чудно. Когато Божието наказание дойде внезапно, то ще всява ужас в сърцата.

Във вашите дни. Тъй като Авакум е попитал „докога“ (ст. 2) ще бъде позволено това беззаконие да продължава, Господ го уверява, че божественият гняв ще дойде по времето на онези, които ще живеят тогава.

Не вярвам. Показание за строгостта на предстоящия съд.

6. Халдейци. Евр. Кашдим (виж върху Дан. 1:4). Народът на Вавилон сега е разкрит като агент на божествения гняв, когото Бог ще „издигне“, за да служи на Неговата цел.

Прибързан. Евр. нимхар, „стремителен“. Това предсказва бързото движение на вавилонските завоевания, подходящо представено от образа на „орловите криле“ от пророчеството на Даниил (виж върху Дан. 7:4).

7. Тяхната преценка. Халдейците били толкова силни и самоуверени, че не признавали друга сила освен своята собствена, отдавайки големите си постижения на собствените си способности (вж. Дан. 4:28–30).

8. Леопардите. Бързината, с която леопардът хваща плячката си, е пословична (вижте Дан. 7:6).

Вечерни вълци. Или „вечерни чакали“. Тези животни са най-свирепи през нощта, когато дебнат наоколо за храна (вижте Йер. 5:6; Соф. 3:3).

Разпространете се. Контекстът е в полза на тълкуването на LXX, „яздете напред“; тоест, напредвайте, за да победите.

Орел. Евр. нешер, „лешояд“ или „орел“. Моисей беше пророкувал, че ако Израел отвърнали се от Бога, хората щяха да бъдат наказани за греховете си от народ с коне, толкова бързи, че те уместно са сравнени с орли (Второзаконие 28:47–50).

9. За насилие. „Насилието“, споменатият по-рано грях на Юда (вижте стих 2), сега ще бъде наказанието, наложено на Юда от халдейците.

Допълнително. Евр. megammath, дума, чието значение е неясно. Среща се само тук в Стария завет и поради несигурността на определението му, цялото изречение е преведено по много различни начини в различните версии.

Източен вятър. Вижте върху Йер. 4:11; 18:17. Еврейската дума, преведена като „източен вятър“, може да се преведе и като „на изток“.

Като пясъка. Цифра, показваща големия брой пленници и плячката, която ще бъде взета. Това съвсем естествено съпада с предишната цифра за ужасния „източен вятър“ с неговите колонии от пясък, носени от вятъра.

10. Присмех. От висотата на собственото си самочувствие (вижте стих 7), вавилонците гледали отвисоко и се присмивали на чуждестранните царе и принцове.

Купчина прах. Алюзия към направата на могила или насип от пръст за атака на град (вижте 2 Царе 20:15; вижте също илюстрацията в том II, срещу стр. 64). LXX гласи „насипах могила“.

11. Премавам. Означава или да премина, или да продължа напред през земята, или да премина всички граници с гордост.

Обиден. Бог е „обиден“, защото вавилонците отдават успеха си на собствената си сила и умения, превръщайки собствената си мощ в свой бог (вижте на стих 7). Пророкът наемква, че народът, който е използван да накаже Юда, самият той ще бъде наказан за собствените си грехове.

12. Не си ли ти? Авакум, говорейки от името на своя народ, се обръща към Бога за милост, за да не погинат (ст. 12–17). Гледайки отвъд забранителните перспективи на настоящето, пророкът с вяра твърди: „Няма да умрем“ (вижте П.К. 386).

Съд. Тук се използва в смисъл на „наказание“.

Могъщ Бог. Евр. ʕur, „Скала“ (виж Втор. 32:31; 2 Царе 22:3, 47). Това заглавие подчертава мисълта, че Бог е сигурна и непоколебима подкрепа на Своя народ. Последното изречение от еврейския текст, цитирано в коментара на Авакум към свитъците от Мъртво море (виж стр. 1047), гласи: „О, Скала, като наказващ го, Ти си го определил.“

13. По-чисти очи. Тъй като безгрешната природа на Бог не може да толерира „зло“ (виж Пс. 5:4–6) и не може да толерира „беззаконие“ (виж Пс. 145:17), пророкът е озадачен защо

Бог би трябвало да позволи на халдейците да „постъпват коварно“ срещу Неговия народ. Те са идолопоклонници и много по-лоши – поне от гледна точка на Авакум – от Юда. Как тогава Бог може справедливо да ги използва, за да накаже Юда?

Отколкото той. Тоест, от „нечестивия“ човек.

14. Рибите. Праведният човек често е толкова нем и безпомощен под нечестив потисник, колкото рибите в мрежите на рибарите.

Пълзящи същества. Вижте Пс. 104:25.

Няма владетел. В коментара на Авакум към свитъците от Мъртво море това последно изречение гласи: „Като пълзящо животно, над което да владее“ (виж Битие 1:26).

15. Те. Буквално „той“, тоест „нечестивият“ човек (вижте на стих 13).

Вземете. Тук пророкът показва образно как вавилонците завладяват народите, рибарските принадлежности представляват халдейските армии. Същата тази фигура обаче би могла да представлява дейността на всеки нечестив човек.

16. Те жертват. Буквално „той жертва“. Метафоричен начин да се посочи, че халдейците не са признавали истинския Бог, а са отдавали успеха си на собствените си умели средства (вж. върху Авак. 1:7; срв. Ис. 10:12, 13).

17. Те. Буквално „той“ (вижте стихове 13, 15).

Празно. Пророкът пита дали на халдейците ще бъде позволено да продължат да завладяват, да продължат да „изпразват мрежата си“, само за да я напълнят отново с военната плячка. Стих 17 от еврейския текст, цитиран в коментара на Авакум към свитъците от Мъртво море (виж стр. 1047), гласи: „Затова той ще вади мечи си непрестанно, за да убива народи, без да показва милост.“

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

2-7PK 385

12PK 386 13 Ed

255; FE 252; GC 310; PK 323; 2T 447; 7T 193 ГЛАВА 2

1 На Авакум, чакащ отговор, е показано, че трябва да чака с вяра. 5 Наказанието върху халдееца за ненасита, 9 за алчност, 12 за жестокост, 15 за пиянство, 18 и за идолопоклонство.

1. Застанете. Тук Авакум ясно демонстрира вярата си в Бога. Той представлява себе си като заемащ позиция, както прави страж (виж Езекиил 3:17; 33:7), на някое високо място, за да има ясна гледка наоколо, за да може да види и чуе какво предстои.

Кула. Евр. *maṣor*, „крепост“, т.е. място, от което да се издържи на обсада.

В еврейския текст, цитиран в коментара на Авакум към свитъците от Мъртво море (виж стр. 1047), тази дума има наставка, която означава „моят“.

Гледайте, за да видите. Авакум е сигурен, че е изправил Бог пред основателно възражение. към плана Му да използва халдейците като Свой инструмент срещу Юдея (гл. 1:6, 13). Съответно, той изисква отговор. Вижте стр. 1048.

Когато съм порицан. По-скоро „относно моето възражение“ или „относно моето порицание“.

2. Пиши. Господ отговаря на вярата на Своя слуга и го насърчава в делото му. Писането би придало трайност на посланията на пророка.

Маси. Евр. *luchoth*, обикновено каменни плочи, понякога дървени дъски. Ето тези вероятно са били таблички, поставени на обществени места, където всички са могли да ги видят и прочетат.

Може да се изпълнява. Клаузата гласи буквално „така че читателят може да го изпълнява“, т.е. да го прочете лесно, плавно, гладко.

3. Определено време. Буквално „определеното време“. Видението ще се изпълни в определеното време (вижте Галатяни 4:4).

Ще говоря. От еврейската дума *ruach*, „дишам“, „духвам“. Изречението може да бъде преведено като „то бърза [тоест, бърза] към края“.

Въпреки че се бави. За последното изречение LXX гласи: „Ако се бави, чакайте го; защото непременно ще дойде и няма да се бави.“ Според четенето на еврейския текст, дори изпълнението на видението относно идването на халдейските завоеватели да изглежда забавено, с времето то ще се изпълни. Според четенето на LXX идеята изглежда е, че дори врагът да изглежда забавен, той със сигурност ще дойде, както е предсказано. Четенето на LXX е споменато в Евр. 10:37 и думите, заедно с фраза от LXX на Ис. 26:20, се прилагат към второто пришествие на нашия Господ.

Пророчеството от Авак. 2:1–4 е източник на голямо насърчение и утеха за ранните адвентни вярващи, известни като милерити. Когато Господ не се явява през пролетта на 1844 г., както първоначално се очаква, милеритите са хвърлени в дълбоко недоумение. Малко след първоначалното разочарование те виждат особено значение в думите на пророка: „Видението е още за определено време, но ще говори в края и няма да лъже; макар и да се забави, чакайте го.“ Те се облягат „на езика на пророка“ (1 Царе 52) и излизат да провъзгласяват среднощния вик: „Ето, младоженецът иде; излезте да го посрещнете“ (Матей 25:6; вижте Великата купа 392).

4. Душата му. За първата половина на стиха LXX гласи: „Ако той се отдръпне, моят душата няма благоволение в него“, тълкуване, което се появява в Евр. 10:38. Интересно е да се отбележи, че еврейският текст, цитиран в наскоро открития коментар на Авакум към свитъците от Мъртво море (виж стр. 1047), е в съответствие с масоретския текст в този случай.

В основното си приложение тези думи укоряват пророка за неговата прибързаност и липса на вяра.

Праведен. Евр. *šaddiq*, „праведен“, „невинен“ или „справедлив“, използва се по отношение на човек или нещо, прегледано и установено, че е в добро състояние. Това заключително изречение излага характера на добрия човек, за разлика от този на злия човек, описан в първата част на стиха.

Вяра. Евр. „амуна“, „постоянство“, „надеждност“ или „вярност“, използвано тук за описва връзката на човек с Бога. Доверието в Бога произтича от увереността, че Бог ще води, защитава и благославя онези, които изпълняват Неговата воля. Авакум тук величествено потвърждава, че този, който живее чрез проста вяра и упование в Господа, ще бъде спасен, но „душата, която се е издигнала“ чрез собствената си умишлена гордост и извращение в греха, ще погине.

Където масоретският текст гласи „неговата“ вярност, LXX гласи „моята“ вярност, Самият Бог е говорещият. В цитата на този текст, намиращ се в Евр. 10:38, сравнително малко новозаветни ръкописи следват LXX, докато по-голямата част от ръкописите нямат нито „неговата“, нито „моята“ модифицираща „вяра“. Четенията както на масоретския текст, така и на LXX се основават на велики истини, защото човек ще „живее“, приет в очите на Бога, чрез своята вярност към своя Бог, която от своя страна се основава на Божията вярност в отношенията Му с Неговите деца. Вероятно това различие в четенията се дължи на сходството във формата на еврейските букви *вав* и *йод*, както са били написани по времето на

превод на LXX. Така както са написани през този период, тези писма изглеждат практически идентични. Използвани като наставки към „амуна“, „уав“ би означавало „негов“, а йод – „мой“.

Макар че този стих се отнася предимно за онези, които поради вярата си в Господа, ще бъдат спасени от халдейците и пак ще намерят мир, въпреки че Юдея бъде унищожена, в по-широк смисъл стихът изказва истина, която е приложима за всички времена. Павел неведнъж използва това старозаветно изявление като тема на дисертация за оправданието чрез вяра (виж Рим. 1:16, 17; Гал. 3:11; Евр. 10:38, 39).

5. Да, също. Отново се подчертава контрастът между характера на нечестивите, както е очертан в първата част на стих 4, и характера на праведните, както е споменато в заключителната част на същия стих.

В гл. 2:5–19 Бог изброява греховете на Вавилон. Той знае, че вавилонците са коварни и нечестиви, както обвинява Авакум (гл. 1:13). Въпреки това, Бог все още управлява земните дела и всички хора – включително Авакум – правят добре да „мълчат пред Него“ (гл. 2:20).

Вино. Еврейският текст, цитиран в коментара на Авакум към свитъците от Мъртво море. (виж стр. 1047) има חֵן, „сила“ или „богатство“ на мястото на „вино“.

Горд. Или „надменен“.

Желание. евр. нефеш (виж 3 Царе 17:21; Пс. 16:10).

Ад. Евр. шеол (виж върху Притчи 15:11). Тъй като смъртта и шеол са представени образно като ненаситни (Притчи 27:20; Исаия 5:14), така и вавилонците събрали и натрупали върху себе си „всички народи“ и „всички хора“.

6. Всички тези. „Народите“ и „людете“ (ст. 5), завладени от вавилонците. Притча. Вижте върху Михей 2:4.

Гъста глина. Евр. „abtiṭ“, дума, срещаща се само тук в Стария завет и сега общоприето считана за означаваща „залози“, т.е. дрехи или други неща, дадени като обезпечение за дългове. С други думи, задава се въпросът: „Докога Вавилон ще трупа дългове на право и справедливост, които дължи на покорените си народи, преди тези залози да трябва да бъдат изкупени чрез гневна възмездие върху жителите на Вавилон?“

7. Ухапване. Онези, които вавилонците са онеправдали, ще се надигнат и ще ги нападнат. В исторически план именно мидяните и персите са ограбили халдейците и са унищожили империята им.

Ботуши. Тоест „плячка“ (вижте Йер. 50:9, 10).

8. Ще те разграбят. В отмъщение „всички останали“ от народите, пленени и разграбени от вавилонците, главно мидяните и персите, ще свалят халдейците (виж Исаия. 21:2; 33:1). Превземането на Вавилон ще отмъсти за „кръвта“, жестоко пролята от вавилонците.

Земята. Някои смятат, че пророкът тук говори конкретно за земята Палестина.

9. Който пожелава зла алчност. Буквално „печеливш от зла печалба“ заради къща; вероятно препратка към вавилонското царско семейство или династия.

Постави гнездото си високо. Фигура, символизираща сигурност.

Зло. Тук е означавало бедствие (вижте Исаия 45:7).

10. Срещу душата ти. Плановите на халдейския цар да си осигури слава „като изстреби много хора“ осигуриха неговия собствен „срам“ и осигуриха собственото му поражение (вижте Притчи 8:36).

11. Камък. Поразителна фигура, използвана за обозначаване на огромността на вината на Вавилон. Не само хора, а неодоушени неща ще осъдят беззаконието на халдейците (виж Лука 19:40).

12. Строи. В това трето „горко“ (виж стихове 6, 9) осъждането лежи върху вавилонците, защото тяхната власт е била изградена чрез клане и „беззаконие“ (виж Дан. 4:27; вж. Михей 3:10). Вавилон е бил разширен и украсен от плячката, заграбена от завладения народи. Въпреки че този стих се отнася предимно за Вавилон, истините, посочени тук, са приложими по всяко време.

13. Господ на Силите. За коментар вижте Йер. 7:3.

Самият огън. Всички сгради и крепости, които вавилонците издигнали чрез деспотичния си робски труд, в крайна сметка щяха да бъдат само гориво за „огъня“; и така те ще се „изтощават от суета“ (вижте Йеремиа 51:29, 30, 58).

14. Насищайте се. Тук Авакум повтаря мисъл, изразена преди това от Исая (Ис. 11:9). Разрушаването на Вавилон е символ на унищожението на всички нечестиви в последния ден.

15. Който слага бутилката ти. По-точно „онзи, който се присъединява към гнева ти“ („гнева му“, в еврейския текст, цитиран в коментара на Авакум към свитъците от Мъртво море; виж стр. 1047). В RSV първата половина на този стих се казва: „Горко на онзи, който кара ближния си да пие от чашата на гнева си.“ Подобно на човека, който дава да пие на ближния си, за да го използва, така и халдейците давали на ближните си и е редно те от своя страна да бъдат накарани да пият от чашата на Божия гняв (вижте Откр. 14:8, 10).

Вижте. Това е пример, илюстриращ (виж Бит. 9:20–23) унизителната ситуация, до която бяха доведени завладения народи под нечестивото и тиранично управление на вавилонците (виж Плач 4:21).

Голота. Вместо „голота“ еврейският текст, цитиран в Авакум В коментарите към свитъците от Мъртво море (виж стр. 1047) се казва „фестивали“.

16. Наситен. Или „наситен“. Злото отношение на Вавилон към потиснатите ще бъде реакция на неговото собствено поражение. Това ще ги накара да изпият докрай чашата на божественото възмездие.

Нека препуциумът ти бъде открит. Буквално „да се счита за необрязан“, от еврейската дума „арал“, „да остане необрязан“. Тоест, нека Вавилон получи същото позорно отношение, което е оказал на другите (вижте стих 15). Важно е да се отбележи, че именно в този стих еврейският текст, цитиран в коментара на Авакум към свитъците от Мъртво море (вижте стр. 1047), има интересна вариация от масоретския текст на Авакум. Вместо думата „арал“, коментарът на Авакум има „ра'ал“, „да се олюлявам“ или „да се клатушкам“ (обърнете внимание, че еврейските съгласни са същите, но разменени). Последното четене, „ра'ал“, отговаря много по-добре на контекста, като тогава изречението гласи: „Пий и ти и се клатушкай“. С други думи, вавилонците е трябвало да понесат същите унижения и жестокости, които са нанесли на победените си врагове. Това четене се подкрепя от LXX, който има „заметресение“.

17. Насилие над Ливан. По-точно „насилие срещу Ливан“. Това, което Вавилон направи на Ливан, ще го сполети (виж Исая 14:4–8). Някои разглеждат „Ливан“ тук като препратка към Храма в Йерусалим, който е построен от ливанските кедри (виж 1 Царе 5; Захария 11:1, 2). Други виждат препратка към кедрите, отсечени по време на нашествие.

18. Ползата е от полза. Пророкът иронично пита каква полза извличат халдейците от упованието си в боговете си (виж Ис. 44:9, 10; Йер. 2:11). Отново и отново в Стария завет се подчертава глупостта да се уповава на „неми идоли“ (виж Пс. 115:4–8; Йер. 10:1–5; и др.).

19. Дърво. Дървото и камъкът са били често използвани материали в древния Ориент за изработка на изображения.

Със злато и сребро. Тези благородни метали са били използвани за разкрасяване на камък или дърво (Исая 40:19; виж Дан. 3:1).

20. Господ. Господ е все още в дома Си и седи на престола Си. Той все още ръководи съдбата на народите (вижте върху Авак. 2:5; Дан. 4:17).

Неговия свят храм. Авакум предизвикателно излага разликата между живите, величествения Бог и суетните, безжизнени идоли. Макар че пророкът може да е имал предвид предимно Храма в Йерусалим като земно обиталище на истинския Бог, в по-широк смисъл той може да е мислил и за Божия „храм“ на небето (виж 1 Царе 8:27–30; Пс. 11:4; Михей 1:2, 3). Поради възвишеното величие на Бога, „цялата земя“, като поданици на Царя на вселената, е призвана да чака мълчаливо и смирено пред Него (Пс. 46:10; вижте върху Пс. 76:8).

Цялата земя. Тоест, всички хора, включително пророк Авакум (вижте гл. 1:13; 2:1, 4).

Пазете мълчание. Тоест, не си въобразявайте, че поставяте под въпрос Божията мъдрост в насочването на съдбата на народите, както е направил Авакум (гл. 1:13; 2:1). Езикът на този стих понякога е подходящо приложен към благоговението в Божия дом, въпреки че това не е било първоначалното намерение на думите.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

1 8T 172

1–4GC 392; PK 386

2 Ев 129; ГК 521; 7C 25

2, 3 CP 367

3 EW 236; LS 58; PP 170; 1T 52; 5T 10

3, 4 PK 388

4 ML 55

11 8T 55

14 8T 47, 60

15 МН 341; Те 40, 99, 288, 291

20 CM 540; Ед 243; GW 179; МН 438; PK 50, 388; 8T 285

ГЛАВА 3

1 Авакум трепери в молитвата си от Божието величие. 17 Увереността на вярата му.

1. Молитва. Както е използвана тук, тази дума се прилага за псалм, химн или песен на преданост (виж надписите на Пс. 17; 90; 102).

Шигионот. Смятани от някои за страстни песни за бързи емоционални промени, изразено чрез бързи промени в ритъма. Структурата на молитвата на Авакум може да е отразявала този тип поезия. Вижте том III, стр. 628.

2. Уплашен. Пророкът започва своята „молитва“, като изразява страхопочитанието си от идващия божествен гняв и призовава Бога да „помни милостта“. Той признава мъдростта на Божиите отношения с хората, която преди е поставял под въпрос (вижте върху гл. 1:2, 13; 2:1), и смирено признава собствената си грешка.

Съживи. Пророкът знае, че Бог, докато наказва собствения Си народ за тяхното отстъпничество, ще донесе сигурни съдби върху враговете им. Той също така осъзнава, че в последния край Израел ще бъде изкупен и цялата земя „ще бъде изпълнена с познание за славата Господня“ (гл. 2:14). Затова той искрено моли Бог това добро „дело“ на възстановяване да бъде „съживено“ или „ускорено“. Накаран по дух, той не е по-малко искрен в копнежа си за успеха на Божия план за Израел (виж стр. 26–30), отколкото е бил в началото (виж върху гл. 1:2).

Авакум умолява Божията изкупителна цел да се прояви „в средата на годините“, а не при пълното им изтичане. С други думи, пророкът копнее за изпълнението на Божиите обещания за окончателно изкупление.

Помнете милостта. Пророкът добре знае, че главната надежда на човека е в Небето. милост, а не в някаква човешка доброта.

3. Бог дойде. Стихове 3–16 представят възвишена картина на Господа, идващ в съд. и за избавлението на Неговия народ. Картината е представена в контекста на избавлението на буквалния Израел, но е описателна и за идването на Христос, за да въведе царството на праведността (вижте GC 300; за принципите на тълкуване вижте том IV, стр. 36–38). С поразителна фигура той описва ефекта от това, което се случва върху природата и върху нечестивите хора. Авакум използва някои примери от миналите отношения на Бог с Неговия народ, за да илюстрира тези последни събития от историята (виж на стих 11).

Теман. Област, принадлежаща към едно от племенните подразделения, племенните подразделения Едом или име за цял Едом (виж върху Йеремиа 49:7). Сравни Исая 63:1–4.

Фаран. Тук пророкът напуска за величествените събития, свързани с даването на закона на Синай (виж Втор. 33:2), използвайки ги като илюстрации на събитията в деня на страшния съд. Както Бог дойде в блясък, за да повтори закона Си на Своя народ, така ще се яви в слава за спасението на Своя народ и за наказанието на злодеите. Виж Бит. 21:21.

Села. Дума, вероятно използвана за обозначаване на някакъв цар на промяна в мелодията или ударението (виж том III, стр. 629).

4. Рога. Или „лъчи“, които проблясваха от ръцете Му.

Скриване на силата му. Когато Спасителят се появи, раните на Голгота, белезите на Неговото унижение ще се яви като Неговата най-висша чест; там ще бъде Неговата слава, там ще бъде „скрито Неговата сила“ (вижте GC 674; вижте на стих 3).

5. Мор. Авакум сега излага ефекта от божественото явяване. Върху несправедните, „мор“ ще сполети. С други думи, унищожение ще сполети нечестивите.

Горящи въглени. Евр. решеф, „пламък“, тук вероятно е използвано преносно в значение на „напаст“.

6. Планини. Самите символи на стабилност (виж Бит. 49:26; Втор. 33:15) ще бъдат „разпръснати“ по време на това велико събитие. За разлика от привидно „вечните планини“ и „неизменните хълмове“, Божиите „пътища“ са наистина вечни и непроменими (Числа 23:19; Мал. 3:6).

7. Кушан. Някои смятат, че това означава Куш, друго име на древна Етиопия (вж. в Бит. 10:6). В LXX тази фраза гласи „шатрите на етиопците“. Други обаче смятат, че Кусан е съседно племе на Мадиям.

Мадиям. Вижте върху Бит. 25:2. „Шатри“ и „завеси“ може образно да представляват жителите на Кушан и Мадиям.

8. Недоволен. За да подчертае божествената власт над цялото творение, Авакум задава риторичен въпрос дали Бог е бил ядосан на неживата природа, когато е проявил могъществото си.

Ти яздеше. Бог е образно представен като идващ с голяма войска от колесници и коне, сякаш, за да защити народа Си и да смаже враговете им (виж Пс. 68:17).

9. Съвсем гол. Тоест, готов за действие. Пророкът изобразява Господа като воин (виж Изх. 15:3), който подготвя лъка Си за употреба.

Клетвите на племената. Еврейският език на този пасаж е неясен и това е довело до забележими вариации в превода в различните версии. LXX гласи: „Наистина ти опъна лъка си към скиптри, казва Господ.“ ASV гласи: „Лъкът ти беше съвсем оголен; клетвите към племената бяха сигурна дума.“ RSV гласи: „Ти сваля ножницата от лъка си и сложи стрелите на тетивата.“

10. Трепереше. Буквално „извиваше се от болка“; преносен език, обозначаващ земетресение (виж Изх. 19:18; Пс. 114:6, 7; виж върху Пс. 114:4).

Дълбоко. Евр. техом (виж върху Бит. 1:2).

Ръце. Вероятно поетичен синоним на вълни.

11. Слънце и луна. Тук пророкът използва историята за слънцето и луната, които са стояли неподвижно в дните на Исус Навин (Исус Навин 10:11–14; виж РР 508) като илюстрация на идването на Господа (виж върху Авак. 3:3).

12. март. Вижте Съдии 5:4.

Вършете езичниците. Или „стъпчете народите“ (вижте Исаия 63:1–4; Йоил 3:13; Откр. 14:14–16).

13. Излезе напред. Целта на идването на Господа е да спаси Неговия народ, Неговия „помазан“ (виж Пс. 20:5, 6; 28:8, 9).

До врата. Тези думи показват, че „домът на нечестивите“ ще бъде напълно разрушен.

14. Села. Евр. ragaz, донякъде неясна дума, която някои смятат, че би трябвало да бъде преведено като „воини“.

Вихрушка. Вижте Исаия 41:16; Йеремиа 13:24.

Аз. Вероятно е използвано от пророка, за да се идентифицира със своя народ.

15. През морето. Вероятно алюзия към Изхода (виж Изх. 15:1–19), като образ за по-късното божествено избавление на Божия народ (виж върху Авак. 3:11). По време на Изхода Бог извел народа Си от Египет, като фигуративно стъпил върху вълната на „големи води“ (виж Пс. 77:19, 20).

16. Коремът ми. Тоест, цялата ми природа.

17. Смокиново дърво. В този стих са представени пагубните последици от вавилонското нашествие, унищожаването на „смокиновите“ и „маслиновите“ дървета, толкова високо ценени в Палестина, заедно със също толкова необходимите „лозя“, зърно и добитък. Така ще бъде отново по време на последните сцени от земната история, когато земята ще бъде опустошена по подобен начин (вижте DA 122; GC 629).

18. Радвайте се. Колкото и страшни да са събитията, предвещавани от тази глава, тя завършва с утешителната и удовлетворяваща душата нотка на радост и надежда за спасение „в Господа“. Пророкът се уверява, че в крайна сметка всичко ще бъде наред поради верността на неговия Бог (виж Пс. 13:5, 6; 31:19, 20; Михей 7:7). След като проблемът е решен (виж стр. 1048), пророкът с радост подчинява собствената си воля на Божията воля.

19. Като краката на кошута. Сред грубите скали и коварните пътеки на планините краката на кошутата бяха бързи и сигурни (виж 2 Царе 22:34; Пс. 18:32, 33).

Накарай ме да ходя. Тук Авакум се идентифицира със своя народ, като Моисей (Изм. 32:30–32), Йеремиа (гл. 14:19–21) и Даниил (гл. 9:3–19) го направиха. Успехът на Израел (виж Ис. 58:14) е негов собствен успех.

На моите високи места. Божият народ ще триумфира над всяко противопоставяне и ще живее безопасно във висините на спасението (виж Втор. 32:13; 33:29; Ис. 58:13, 14; Амос 4:13). Всички въпроси на пророка получават отговор чрез вяра в Бога и Авакум е доволен, че в крайна сметка правдата и истината ще триумфират завинаги.

Главен певец. Вероятно водачът на храмовата музика. Много е вероятно псалмът на Авакум да е бил предназначен за публично богослужение, може би за съпровод от „струнни инструменти“.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

2 РК 388

2–6РК 388

3 Изд. 22; МХ 412

3, 4 ГК 300, 641

4 EW 53; GC 674; 8Т 285

6 GC 300; PP 33

8, 10, 11 ГК 300

11–13 ПП 508

13 GC 301; РК 388

17, 18 СТ 318; DA 122; GC 629; 6Т 157; 7Т 275

17–19РК 388

¹

¹ Никол, Ф. Д. (1978). Коментар на Библията на адвентистите от седмия ден: Светата Библия с екзегетични и обяснителни коментари. Серия с коментарни справки (Авакум 1:1). Вашингтон, окръг Колумбия: Асоциация на издателствата „Ревю енд Хералд“.